

Mer om Haydom

Av tannlege Petter Olstad

Nord i Tanzania, sør for Ngorongoro og en times småflytur sørvest for Arusha, ligger Haydom Lutheran Hospital (HLH). På sør- og sørvestlandet er Haydom et begrep, men det er mindre kjent i resten av Norge. I januar feiret sykehuset sitt 50-årsjubileum. I den anledning skrev Bjørn Enes boken «Eventyret i Haydom» på initiativ fra Haydoms venner. Denne boken kan anbefales for alle som ønsker å vite mer om Haydomhospitalet

Det er også en tannklinikk tilknyttet sykehuset. Hittil har bemanningen av den vært basert på frivillige, ulønnede tannleger fra Norge, som har tjenestegjort fra 1 til 4 måneder. Klinikken drives som en tannlegevakt.

Folk venter i det lengste med å komme, og dermed blir ekstraksjon den vanligste løsningen. Det er utstyr og materialer til å utføre det meste, men de fleste pasienter har dårlig økonomi. At de venter med å oppsøke lege og tannlege, skyldes betalingssevne og avstander. Tradisjoner spiller trolig også inn. Som et lite forsøk på å endre denne atferden, fikk de vel 100 sykepleierelevne nylig tilbud om gratis undersøkelse og behandling av undertegnede. Det var positivt respons på dette, men enkelte mente likevel det var liten grunn til å oppsøke tannlege når de ikke hadde vondt.

Personalet på sykehuset har gratis

I 2003 tok Mobile Clinic hånd om hele 23 177 mødre og 76 654 barn. Foto: Petter Olstad.

helsetjeneste, men de må selv betale eventuell tannbehandling. For mor og barn i nærmiljøet er det en stasjonær klinikk ved sykehuset. I Mbuluhøylandet for øvrig er det 27 utestasjoner. Hit kommer Mobile Clinic hver måned. De bruker bil til 21 stasjoner og småfly til de seks andre. Her møter mødrene opp med sine barn for kontroll og vaksiner, og det er også tilbud om svangerskapskontroll og familieplanlegging i tillegg til at mødrene undervises i andre relevante emner. I november var øyet tema, i desember ernæring og i januar tenner. Da måtte tannlegen lage et undervisningsprogram for dem som skulle gå råd til mødrene i landsbyene. Dette programmet ble senere fremført for resten av staben ved sykehuset. I 2003 tok Mobile Clinic hånd om hele 23 177 mødre og 76 654 barn.

En egen hiv/aids-gruppe er som oftest med. De tilbyr samtaler, rådgiving og frivillig test. Noen ganger slutter tannlegen seg til disse gruppene. Han pakker sitt utstyr og oppretter et utekontor i skyggen av et akasietre. Meget populært da behandlingen er gratis. Dette er for øvrig en fin mulighet til å komme rundt i distriktet og virke sammen med de tanzanianske helsearbeiderne.

For tannleger som skulle ønske nærkontakt med pasienter og personell ved et afrikansk sykehus, gir Haydom en god mulighet for det. Om tannlegen har gått lei av byråkratiet og inntjeningskrav i det norske tannhelsevesen, kan hun/han her oppleve ny arbeidsglede og oppdage kreative sider ved seg selv som vedkommende kanskje ikke var bevisst på før.

Personlig vil jeg ikke anbefale korttidsopphold på 1 måned. Dersom man vil kombinere arbeidet ved sykehuset med en tur til Ngorongoro, Serengeti og kanskje Zanzibar, blir det knapt tid til å pakke ut før ferden igjen går mot nord. Dette passer for tannleger som har tid. Som kanskje er pensjonert eller har solgt sin praksis. De kan likevel ha noe å gi under andre forhold enn i Norge. Det får de i så fall full anledning til ved HLH. For mer informasjon henvises til: Jan Thomassen, Dental Sør. www.dentalnet.no eller www.haydom.no

Tidende har også ved tidligere anledninger rapportert fra Haydom (se Tidende nr. 9, 2000 og nr. 9 2001). Red. anm.

Etterlysning

I redaksjonen takker vi for alle tips og alt stoff til årets sommerhefte. Vi registrerer imidlertid med en viss bekymring at gjennomsnittsalderen på våre bidragsytere og intervjuobjekter er økende, og også at det er en overvekt av mannlige tannleger.

Tidendes målgruppe er medlemmene i Den norske tannlegeforening. Det betyr at det er en aldersmessig spredning på mulige lesere på åtti år, fra studentmedlemmer på 20 til våre nylig omtalte 100-åringer. Dessuten utgjør de kvinnelige tannlegene 36 prosent av medlemmene. Vi ønsker at så mange som mulig finner noe av interesse både i sommerheftene og i de ordinære utgavene av bladet. Derfor etterlyser vi tips og bidrag fra alle tannleger – kvinnelige og mannlige, unge og eldre, privatpraktiserende og offentlig ansatte, spesialister og allmennpraktikere.

Kontakt oss per e-post:
tidende@tannlegeforeningen.no,
per brev til Tidende, postboks 3063
Elisenberg, 0207 Oslo, eller på
telefon 22 54 74 17.